

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вчена рада Факультету романо-германської філології

Вчений секретар

 Юлія ТОРГОВЕЦЬ
Протокол № 4 від 28.02.2022 р.

**ПРОГРАМА
комплексного екзамену з іноземної мови**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма	.

Розглянуто і затверджено на засіданні:

кафедри лінгвістики та перекладу
Протокол № 4 від 30.11.2022 р.
Завідувач кафедри
кандидат філологічних наук
Андрій КОЗАЧУК;

кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства
Протокол № 5 від 01.12.2022 р.
Завідувач кафедри
кандидат філологічних наук
Юлія ПІДПРИГОРА

кафедри германської філології
Протокол № 5 від 16.12.2022 р.
Завідувач кафедри
кандидат філологічних наук
Русудан МАХАЧАШВІЛІ

Київ 2023

Програма комплексного екзамену з іноземної мови для студентів освітньої програми 293.00.01 Міжнародне право, рівень вищої освіти – перший (бакалаврський).

Розробники:

Юлія Заверуха, старший викладач кафедри лінгвістики та перекладу;
Анастасія Копитіна, викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства;

Ольга Шапошкіна, доцент кафедри германської філології.

Програму схвалено на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу
Протокол № 4 від 30.11.2022 р.

Завідувач кафедри лінгвістики та
перекладу

 (Андрій КОЗАЧУК)

Програму схвалено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства
Протокол № 5 від 01.12.2022 р.

Завідувач кафедри романської
філології та порівняльно-типологічного
мовознавства

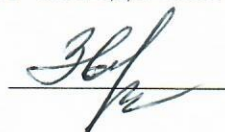
 (Юлія ПІДПРИГОРА)

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології
Протокол № 5 від 16.12.2022 р.

Завідувач кафедри германської
філології

 (Русудан МАХАЧАШВІЛІ)

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи

 (Марина ЗВЕРЕВА)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма комплексного екзамену призначена для студентів, які закінчують навчання у Київському університеті імені Бориса Грінченка за денною формою навчання з напрямку підготовки 293 «Міжнародне право».

Комплексний екзамен з іноземної мови зазначеної форми має на меті визначення готовності студентів-випускників здійснювати професійні функції фахівця з високим рівнем володіння англійською мовою, теорією і практикою перекладу, другою іноземною мовою (французькою/німецькою). В межах цього екзамену перевіряється й оцінюється науково-теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців у галузі міжнародного права, що передбачає сформованість комунікативних умінь, аналітичних навичок, перекладацьких прийомів, необхідних фахівцю у його професійній діяльності.

Комплексний екзамен з іноземної мови проводиться за основними дисциплінами циклу професійної та практичної підготовки навчального плану спеціальності 293 Міжнародне право, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета екзамену – встановити фактичну відповідність рівня освітньої (кваліфікаційної) підготовки вимогам освітньої (кваліфікаційної) характеристики бакалавра. До складання комплексного екзамену зазначеної форми допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану та програм по курсам: першої іноземної мови (англійської мови), курсу теорії та практики перекладу, а також із курсу друга іноземна мова (французька/німецька), відповідно.

Комплексний екзамен з іноземної мови проводиться іноземними мовами, які вивчаються та українською мовою.

Для проведення комплексного екзамену організовується екзаменаційна комісія у складі голови та екзаменаторів (членів) комісії. Комісія створюється щорічно наказом ректора і діє протягом календарного року.

ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ НА КОМПЛЕКСНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Комплексний екзамен з іноземної мови передбачає перевірку та оцінку сформованості у студентів комунікативної, соціокультурної та професійної компетенції, наявності у студентів високого професійного рівня володіння іноземними мовами та вмінь реалізовувати ці знання в майбутній професійній діяльності.

На комплексному екзамені з іноземної мови студенти повинні продемонструвати:

- знання актуальних проблем теорії мови та підходів до аналізу мовних явищ у процесі передачі інформації іноземною мовою;

- уміння визначати відповідні мовні явища, здійснювати їх систематизацію та інтерпретацію, виходячи із загальних закономірностей іноземної мови;

- комунікативну компетенцію, тобто володіння способами формулювання думок відповідною мовою, способами реалізації мовної норми в різних видах мовленнєвої діяльності; уміння та навички використовувати базовий словник в

обсязі програмних вимог (близько 6000 лексичних одиниць для першої іноземної мови та 3000 для другої іноземної мови) та вживати їх в усній і письмовій формі в рецептивних та продуктивних видах мовленнєвої діяльності;

• володіння професійними перекладацькими вміннями: під час відтворення тексту-оригіналу засобами іншої мови уникати буквалізмів та довільного перекладу, долати неперекладність певних граматичних категорій, конструкцій, слів-реалій, усталених словосполучень та ідіом, здатність реалізувати здобуті знання, сформовані професійні навички та вміння під час професійної діяльності.

СТРУКТУРА КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

Комплект атестаційного екзамену складається із 25 варіантів завдань рівнозначної складності. Екзамен проводиться відповідно до розкладу проведення атестаційних екзаменів.

Зміст і вимоги до завдань на комплексному екзамені

Кваліфікаційні завдання:

1. Тестове завдання з підбору лексеми або фрази, що пропущені у тексті професійної спрямованості. Завдання спрямоване на демонстрацію вмінь словникового підбору та володіння професійною лексикою першою іноземною мовою.

Час, що надається для підготовки першого завдання – **20 хвилин**.

2. Переклад англomовного тексту або фрагменту тексту фахової тематики на українську. Завдання спрямоване на демонстрацію перекладацьких прийомів та навичок. Завдання оцінює письмові перекладацькі вміння студента.

Час, що надається для підготовки другого завдання – **30 хвилин**.

3. Тестове завдання з підбору лексеми або фрази, що пропущені у тексті професійної спрямованості. Завдання спрямоване на демонстрацію вмінь словникового підбору та володіння професійною лексикою другою іноземною мовою.

Час, що надається для підготовки третього завдання – **30 хвилин**.

Переклад тексту передбачає відтворення англomовного матеріалу засобами української мови зі збереженням її основного змісту. Під час виконання цього завдання студенти повинні продемонструвати знання лексичного матеріалу, набуті протягом вивчення таких модульних тем:

1) Міжнародне право, дотримання прав людини:

- структура законодавчої влади країни, мова якої вивчається;
- структура законодавчої влади України;
- моральні та правові цінності людства;
- взаємозв'язок моралі та права.
- міжнародні організації та їх роль у сучасному світі;
- міжнародні контакти України;
- роль міжнародних організацій у боротьбі з проявами агресії та тероризму.

2) Економічні відносини у суспільстві:

- глобалізація у сучасному світі;
- банки та банківська система;
- менеджмент та людські ресурси.

3) Особливості правової системи інших країн:

- міжнародні державні договори;
- міжнародні договори та положення приватних транснаціональних корпорацій.

Зразок екзаменаційного білету

Білет № 1

You should spend about 20 minutes on this task. Read the text below and analyze the information. Some of the parts from it are missing. Choose the right phrases from A-E to fill in gaps 1-5 to complete the text.

A Diplomatic couriers may not be detained, and diplomatic bags may not be opened or detained.

B Those who commit crimes are always sent home as *personae non gratiae*.

C Currently the privileges and immunities of diplomats are highly developed and universally accepted.

D This long-accepted principle was violated in Iran in November 1979, when a group of Iranians invaded the U.S. Embassy and held some 50 staff members hostage for 14 months.

E Under the Vienna Convention of 1961 this is no longer the case.

From the earliest times, privileges, immunities, and courtesies were extended to visiting heralds and envoys. 1) _____ for centuries, the territory on which a foreign mission stood was considered an "island of sovereignty" of the home state. 2) _____ the premises of missions are inviolable, however, and host states must accord full facilities to enable diplomatic missions to perform their functions. Citizens of the host state may not enter a mission without the consent of its senior official.

Missions are immune from search, requisition, and attachment, and nations have a special duty to protect any mission against intrusion or damage. 3) _____ Free communication between the mission and the host government must be permitted. 4) _____ host governments must also secure these rights against their own citizens if necessary. Diplomatic agents are not liable to any form of arrest or detention; diplomats are immune from criminal laws and, in most cases, from civil and administrative jurisdiction as well. They are exempt from all direct taxes in the host state. Immunity from the laws of a host state does not exempt diplomats from the laws and jurisdiction of their home states, however. 5) _____ diplomats enjoying their privileges and immunities are duty bound to respect the laws and regulations of the host state and to refrain from interfering in its internal affairs. In the event of war, the host state must grant facilities to enable diplomats from belligerent nations to leave the country. If diplomatic relations are broken off with another nation, the host state must still respect and protect the mission premises. When relations are broken off, the countries in question usually entrust the custody of their missions and interests to some third party acceptable to both.

2. You should spend about 30 minutes on this task. Translate the extract of the article.

Everyone has the right to education. Education shall be free, at least in the elementary and fundamental stages. Elementary education shall be compulsory. Technical and professional education shall be made generally available and higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit. Education shall be directed to the full development of the human personality and to the strengthening of respect for human rights and fundamental freedoms. It shall promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial or religious groups, and shall further the activities of the United Nations for the maintenance of peace. Parents have a prior right to choose the kind of education that shall be given to their children. Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits. Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author. Everyone is entitled to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in this Declaration can be fully realized. Everyone has duties to the community in which alone the free and full development of his personality is possible. In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

3. Vous devriez passer environ 30 minutes sur cette tâche. Choisissez la variante correcte:

- 1 a) l'UNO b) l'OON c) l'ONU
- 2 a) pour b) entre c) dans
- 3 a) idées b) règles c) histoires
- 4 a) droit de l'achat" b) droit de produits c) droit de la vente
- 5 a) souhaitez b) souhaitions c) souhaitez
- 6 a) famille b) enfant c) mariage
- 7 a) sont b) est c) a
- 8 a) lisenca b) licence c) baccalauréat
- 9 a) présenter un conseil b) dire un conseil c) donner un conseil
- 10 a) personnes b) institutions c) fonctionnaires

LA DÉCOUVERTE DU DROIT PRIVÉ

Que vous vous imaginiez défenseur des droits de l'Homme à 1) _____ ou dans un grand cabinet d'avocats à la Harvey Specter, le droit est une matière si vaste que vous aurez toutes les chances d'y trouver la matière qui vous correspond le mieux. Votre orientation reste cependant loin d'être tracée car vous aurez très rapidement à effectuer un choix 2) _____ droit public et droit privé.

Droit privé: Ensemble des 3) _____ régissant les rapports entre les personnes physiques ou morales. Le droit privé regroupe plusieurs grandes branches et votre personnalité vous amènera à préférer certaines matières à d'autres. Si vous aimez la complexité du contrat et du 4) _____, le droit civil devrait vous convenir à merveille. Vous 5) _____ accompagner les personnes dans les étapes importantes de leur vie? Le droit de la 6) _____ et le droit notarial pourraient se révéler être votre nouvelle passion. Beaucoup d'élèves sont également attirés par le droit pénal, qui représente l'essence du droit et de la justice pour beaucoup de juristes. L'appréhension des crimes et des délits 7) _____ souvent une branche passion pour les élèves qui débutent le droit. Après le niveau de 8) _____, en master, une grande majorité des élèves de droit privé se dirige dans le droit des affaires car celui-ci revêt de nombreux challenges et une certaine sécurité de l'emploi. Néanmoins, si l'on pouvait vous 9) _____: ne vous orientez pas dans une branche que vous n'aimez pas par sécurité, vos véritables envies referont tôt ou tard surface.

Droit public: À la fin de la licence, près de 3 élèves sur 4 s'orientent en droit privé. Pourtant, le droit public est un domaine qu'il ne faut pas négliger. Loin d'être le «droit des fonctionnaires», le droit public est celui des 10) _____ qui fondent notre république et le système mondial mais également le droit de l'administration.

(GUIDE DE L'ÉTUDIANT EN DROIT, 2017)

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

При виставленні підсумкової оцінки за атестаційний екзамен усі складові питання вважаються рівноцінними. Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальним рейтингом, який узгоджується за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та рейтингом ECTS.

Кожен екзаменатор веде протокол оцінювання та виставляє оцінку за кожен компонент питань екзаменаційної картки. Під час написання або набору тексту відповіді екзаменатори не можуть вказувати на помилки студента або виправляти їх. Під час написання або набору тексту відповіді екзаменатори можуть вказувати на додаткові технічні моменти виконання робіт. Після відповідей студентів екзаменаційна комісія зводить до середнього арифметичного індивідуальні оцінки кожного члена комісії та виводить загальний рейтинг за відповіді на усі три питання. Оцінка за іспит є колегіальним рішенням усіх членів на підставі обчислених рейтингів.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	За національною шкалою	Рейтинг ECTS	Критерії оцінювання
90-100	відмінно	A	Оцінку “відмінно” отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з усіх фахових дисциплін для розв’язання практичних завдань; уміє розробляти методіку вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення науки та техніки;
82-89	добре	B	Відповідь демонструє всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, матеріал викладено послідовно, із застосуванням теоретичних знань з різних дисциплін для розв’язання практичних завдань; припускається 1-2 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень
75-81	добре	C	Оцінку “добре” отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст практичних питань, володіє навичками аналізу та використовує професійну термінологію, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 3-4 неточності у використанні спеціальної

			термінології, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді
66-74	задовільно	D	Оцінку “задовільно” студент отримує в основному за правильні відповіді на питання, але при цьому викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у наданні професійного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології
60-65	задовільно	E	Оцінку “задовільно” отримує студент, коротко, схематично, але в основному правильно відповідає на питання; викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5.1 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Основні (базові) джерела

1. English Vocabulary in Use. Upper-intermediate. Vocabulary references and practice. – Fourth edition. Cambridge University Press, 2020. – 280.
2. English Grammar in Use: A Self-study Reference and Practice Book for Intermediate Learners of English. - Fifth Edition. Cambridge University Press, 2019. – 396.
3. Англійсько-український юридичний словник. – Київ: Юрінком Інтер, 2019. – 636 с.
4. Гончар О.В., Саєнко Н.В. Legal Path – навчально-практичний посібник, Харків: Право, 2021. – 232 с.
5. Мірам Г.Е. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій; Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2020. – 240 с.

Фахові

1. International Legal English: A Practical Introduction for students and Professionals/ by Rupert Haigh. Routledge Taylor & Francis Group, 2020.- 402 p.
2. Oxford Handbook of Legal Correspondence / R. Haigh. – Oxford University Press, 2010. – 232 p.
3. Essential Legal English in Context: Understanding the Vocabulary of US Law and Government / by Karen M. Ross – NYU Press, 2019. – 272 p.

Додаткові

1. Карабан В. І., Панасьєв О. М. Практика перекладу публіцистичних текстів (англо-український та українсько-англійський напрямки). Навчальний посібник. Вінниця: «Нова Книга», 2019. – 368 с.
2. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 240 с.
3. Сімонок В.П., Кузнецова О.Ю. Legal English – навчальний посібник, Харків: Право, 2020. – 332 с.
4. Переклад юридичної літератури [Текст] / Л.М. Черноватий, В.І.Карабан, Ю.П.Іванко, І.П.Ліпка; ред. Л.М. Черноватий, В.І.Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2006.– 655 с.
5. Голянич М.І. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія [Текст] / М. Голянич, Р. Стефурак, І. Бабій ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, Ін-т філол., Каф. укр. мови. Івано-Франківськ : Сімик, 2011. 272 с.

Додаткові ресурси (за наявності)

1. <https://www.english-practice.at/index.htm>
2. <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/>
3. <https://www.britishcouncil.org.ua/english/learn-online>
4. <https://www.grammarly.com/>
5. Процес комунікації. http://www.cls.utk.edu/pdf/ls/Week1_Lesson7.pdf
6. Етапи процесу перекладу. https://www.ctslanguageink.com/translation_process.php
7. Семантична модель перекладу. http://www.academia.edu/1426730/The_Roles_of_Semantics_in_Translation
8. Трансформаційна модель перекладу. <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/331/3.pdf>
9. Комунікативна модель перекладу. <http://www.worldtrans.org/TP/TP1/TP1-17.HTML>
10. Стилiстичнi особливостi в перекладi. <http://www.translationdirectory.com/article122.htm>

5.2 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (французька)

Основні (базові)

1. Le nouveau taxi! 2: Méthode de francais (Taxi 2: méthode de francais). Hachette/ Guy Capelle Robert Menand , 2009. – 144 p.
2. Mercier-Pontec C. Grammaire active: niveau A2/ Mercier-Pontec C. – Paris : ELI, 2017. – 95 p
3. Boularès M., Grand-Clément O. Conjugaison progressive du francais - Intermédiaire - 3ème édition. Paris : Cle International, 2020. – 120p
4. Скарбек О.Г., Цюпа Л.В., Яцків Н.Я. Французька мова: навчальний посібник для початківців / Manuel de francais: niveau débutant / [О.Г.Скарбек, Л.В.Цюпа, Н.Я. Яцків] ; за заг. Ред. Н.Яцків. Вид. Друге доповнене. Івано Франківськ: Симфонія форте, 2019. 356 С.

Додаткові

1. Комірна Є. В. Manuel de Francais: перший рік навчання / Є. В. Комірна, О. П. Самойлова. – К. : Ірпінь, 2007. – 488 с.
2. Опацький С.Є. Francais, niveau débutant : Підручник для вищ. Навч. Закл. – К.: Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2003. – 312с.
3. Objectif Diplomatie 1 (A1/A2) (Nouvelle Edition) L. Riehl, m.-h. Amiot, m. Soignet Hachette FLE, 2017 ISBN : 9782015135359
4. Capelle G. Le Nouveau Taxi! 2 : Cahier d'exercices / Guy Capelle, Robert enand, Patrick Guédon. – Paris : Hachette 2014. – 94 p.

5. Carlo C. Civilisation progressive du francais. Niveau débutant / C. Carlo, M. Causa. – Paris : CLE International, 2018. – 175 p. 10. Grand-Clément O. Grammaire en dialogues : Niveau grand débutant A1. Paris : Clé International, 2010. – 132 p

Додаткові ресурси

1. Колекція завдань до підручника (A1/ A2) : <https://apprendre.tv5monde.com/fr/exercices/objectif-diplomatie>
2. Вивчення французької мови через актуальні новини: http://www.tv5monde.com/TV5Site/enseigner-apprendre%20francais/accueil_apprendre.php
3. Гід студента права у Франції : https://www.lepetitjuriste.fr/wp-content/uploads/2016/09/2016-guide_etudiant_droit-FR.pdf
4. Розвиток навичок з аудіювання: <http://www.podcastfrancaisfacile.com>
5. Додаткова лексика: <http://lexiquefle.free.fr/>
6. Фонетичні вправи: <http://phonetique.free.fr>
7. Вправи-тренажери: <http://www.lepointdufle.net/debutants.html>
8. Вправи-тренажери: <http://www.francaisfacile.com/cours/index.php>